



У Х В А Л А

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням Державного воєнізованого гірничорятувального (аварійно-рятувального) загону Державної служби України з надзвичайних ситуацій щодо офіційного тлумачення положень абзаців четвертого, п'ятого підпункту 1 пункту 2 розділу XV „Прикінцеві положення“ Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування“ у взаємозв'язку з положеннями статей 13, 14 Закону України „Про пенсійне забезпечення“

м. К и ї в
13 квітня 2016 року
№ 22-у/2016

Справа № 2-6/2016

Конституційний Суд України у складі суддів:

Кривенка Віктора Васильовича – головуючого,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Колісника Віктора Павловича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Мойсика Володимира Романовича,
Саса Сергія Володимировича,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Тупицького Олександра Миколайовича – доповідача,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шевчука Станіслава Володимировича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням Державного воєнізованого гірничорятувального (аварійно-рятувального) загону

Державної служби України з надзвичайних ситуацій щодо офіційного тлумачення положень абзаців четвертого, п'ятого підпункту 1 пункту 2 розділу XV „Прикінцеві положення“ Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування“ від 9 липня 2003 року № 1058–IV (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 49–51, ст. 376) зі змінами у взаємозв'язку з положеннями статей 13, 14 Закону України „Про пенсійне забезпечення“ від 5 листопада 1991 року № 1788–XII (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 3, ст. 10) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Тупицького О.М. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Державний воєнізований гірничорятувальний (аварійно-рятувальний) загін Державної служби України з надзвичайних ситуацій звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положень абзаців четвертого, п'ятого підпункту 1 пункту 2 розділу XV „Прикінцеві положення“ Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування“ від 9 липня 2003 року № 1058–IV зі змінами (далі – Закон № 1058) в аспекті питання, чи залежить коло осіб, що звільняється від сплати відшкодування фактичних витрат Пенсійного фонду України на виплату і доставку пенсій, призначених на пільгових умовах, від підстав призначення пенсії згідно зі статтями 13 або 14 Закону України „Про пенсійне забезпечення“ від 5 листопада 1991 року № 1788–XII зі змінами (далі – Закон № 1788).

Відповідно до абзаців четвертого, п'ятого підпункту 1 пункту 2 розділу XV „Прикінцеві положення“ Закону № 1058 підприємства та організації з коштів, призначених на оплату праці, вносять до Пенсійного фонду України плату, що покриває фактичні витрати на виплату і доставку

пенсій особам, які були зайняті повний робочий день на підземних роботах, на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці за списком № 1 виробництв, робіт, професій, посад і показників, затверджених Кабінетом Міністрів України, крім тих, що були безпосередньо зайняті повний робочий день на підземних роботах (включаючи особовий склад гірничорятувальних частин) з видобутку вугілля, сланцю, руди та інших корисних копалин, на будівництві шахт та рудників за списком робіт і професій, затвердженим Кабінетом Міністрів України, починаючи з дня набрання чинності Законом № 1058, у розмірі 20 відсотків з наступним збільшенням її щороку на 10 відсотків до 100-відсоткового розміру відшкодування фактичних витрат на виплату і доставку цих пенсій до набуття права на пенсію за віком відповідно до Закону № 1058; виплата пенсій особам, які були безпосередньо зайняті повний робочий день на підземних роботах (включаючи особовий склад гірничорятувальних частин) з видобутку вугілля, сланцю, руди та інших корисних копалин, на будівництві шахт та рудників, за списком робіт і професій, затвердженим Кабінетом Міністрів України, та особам, пенсії яким призначені відповідно до пунктів „в“ – „е“ та „ж“ статті 13 Закону № 1788, здійснюється до 1 січня 2005 року за рахунок коштів Пенсійного фонду України, а з 1 січня 2005 року – за рахунок коштів Державного бюджету України до досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 Закону № 1058.

Необхідність в офіційному тлумаченні вказаних положень Закону № 1058 автор клопотання обґрунтовує наявністю неоднозначного, як він вважає, їх застосування Вищим адміністративним судом України та стверджує, що це призвело до порушення його конституційних прав.

На підтвердження різного застосування положень абзаців четвертого, п'ятого підпункту 1 пункту 2 розділу XV „Прикінцеві положення“ Закону № 1058 до конституційного звернення долучено копії ухвал Вищого адміністративного суду України від 12 травня 2011 року, від 17 травня 2011 року, від 12 січня 2012 року, від 24 квітня 2012 року, від 12 липня

2012 року, від 17 липня 2012 року, від 4 жовтня 2012 року, від 13 листопада 2012 року, від 24 квітня 2013 року та копію постанови цього суду від 20 лютого 2014 року.

2. Конституційний Суд України, розглядаючи питання про відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Другою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 24 грудня 2015 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі, виходить з такого.

2.1. Відповідно до пункту 2 частини першої статті 150 Конституції України до повноважень Конституційного Суду України належить офіційне тлумачення Конституції та законів України. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному зверненні зазначаються статті (окремі положення) Конституції України або закону України, тлумачення яких має бути дано Конституційним Судом України, та обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні положень Конституції України або законів України (пункти 3, 4 частини другої статті 42).

Аналіз положень підпункту 1 пункту 2 розділу XV „Прикінцеві положення“ Закону № 1058 свідчить про те, що в абзаці четвертому цього підпункту встановлено перелік підприємств та організацій, які вносять до Пенсійного фонду України плату, що покриває фактичні витрати на виплату і доставку пенсій, призначених на пільгових умовах окремим категоріям осіб, та передбачено винятки з цього переліку, серед яких – особовий склад гірничорятувальних частин.

Положення абзацу п'ятого зазначеного підпункту Закону № 1058 не встановлюють порядку покриття фактичних витрат на виплату і доставку пенсій, призначених на пільгових умовах окремим категоріям осіб (включаючи особовий склад гірничорятувальних частин), а визначають джерела коштів, за рахунок яких здійснюється виплата цих пенсій.

Проте суб'єкт права на конституційне звернення не вказав, які саме положення підпункту 1 пункту 2 розділу XV „Прикінцеві положення“ Закону № 1058 є незрозумілими і потребують офіційного роз'яснення, тобто не визначив предмета тлумачення.

За правовою позицією Конституційного Суду України невизначеність предмета тлумачення унеможлиблює здійснення офіційної інтерпретації положень Конституції України та законів України (ухвали від 5 жовтня 2015 року № 45-у/2015, від 11 листопада 2015 року № 47-у/2015, від 29 грудня 2015 року № 54-у/2015).

Таким чином, автор клопотання не дотримав вимог пункту 3 частини другої статті 42 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій частині згідно з пунктом 2 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом.

2.2. В Основному Законі України визначено вичерпний перелік питань, що належать до повноважень Конституційного Суду України, зокрема офіційне тлумачення Конституції України та законів України (статті 147, 150).

У конституційному зверненні порушується питання щодо порядку покриття фактичних витрат на виплату і доставку пенсій, призначених на пільгових умовах особам з числа особового складу гірничорятувальних частин, тобто автор клопотання намагається отримати консультацію з практичного застосування правових норм, щодо офіційного тлумачення яких він звертається до Конституційного Суду України, а не офіційну інтерпретацію їх положень.

Конституційний Суд України неодноразово наголошував на тому, що правозастосовна діяльність полягає в індивідуалізації правових норм щодо конкретних суб'єктів і конкретних випадків, тобто в установленні фактичних

обставин справи і підборі правових норм, які відповідають цим обставинам; пошук та аналіз таких норм з метою їх застосування до конкретного випадку є складовою правозастосування; надання консультацій чи роз'яснень з цього приводу не належить до повноважень Конституційного Суду України (ухвали від 31 березня 2010 року № 15-у/2010, від 3 липня 2014 року № 73-у/2014, від 14 жовтня 2014 року № 88-у/2014, від 13 травня 2015 року № 19-у/2015).

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій частині згідно з пунктом 3 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідомість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, статтями 42, 45, 50 Закону України „Про Конституційний Суд України“, Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням Державного воєнізованого гірничорятувального (аварійно-рятувального) загону Державної служби України з надзвичайних ситуацій щодо офіційного тлумачення положень абзаців четвертого, п'ятого підпункту 1 пункту 2 розділу XV „Прикінцеві положення“ Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування“ від 9 липня 2003 року № 1058–IV зі змінами у взаємозв'язку з положеннями статей 13, 14 Закону України „Про пенсійне забезпечення“ від 5 листопада 1991 року № 1788–XII зі змінами на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом, та

непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ